

संज्ञा संकेत - २०१२/००४१५००३५११०१

**राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजना
जिल्हास्तरीय तक्रार निवारण
समिती नेमणेबाबत**

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
शासन निर्णय क्र. रास्वावियो २०११/प्र.क्र.३०८/कामगार ७अ
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक :- २८ सप्टेंबर, २०१२.

वाचा : राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजनेच्या निविदेबाबत संकेतस्थळावरील मार्गदर्शक सुचना

प्रस्तावना :- केंद्र शासन पुरस्कृत राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये सहभागी होणारे सेवा पुरवठादार व लाभार्थी तसेच विमा कंपनी व सेवापुरवठादार यांच्यामध्ये उपस्थित होणारे विविध विवाद सोडविण्यासाठी कारवाई विहित केली आहे. त्यानुसार असे विवाद निर्माण झाल्यास ते सोडविण्यासाठी जिल्हास्तरावर तक्रार निवारण समिती गठित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील ज्या जिल्ह्यात राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजना चालू आहे त्या जिल्ह्यात, राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजनेच्या अंमलबजावणीमधील सेवा पुरवठादार व लाभार्थी तसेच विमा कंपनी व सेवापुरवठादार यांच्या मध्ये उपस्थित होणारे विविध विवाद जिल्हास्तरावर सोडविण्यासाठी पुढिलप्रमाणे जिल्हास्तरीय तक्रार निवारण समिती गठीत करण्यात येत आहे.

१. जिल्हाधिकारी	: अध्यक्ष
२. जिल्हा शल्य चिकित्सक	: सदस्य
३. संबंधित विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
४. सहाय्यक कामगार आयुक्त/ सरकारी कामगार अधिकारी	: सदस्य - सचिव

सहाय्यक कामगार आयुक्त/सरकारी कामगार अधिकारी हे जिल्हास्तरावरील नोडल अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत असून त्यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या तसेच जिल्हास्तरीय तक्रार निवारण समितीची कार्यकक्षा **परिशिष्ट अ** मध्ये दर्शविण्यात आल्या आहेत. सदर समिती ही या योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भात केंद्र शासनाचे स्थायी आदेश, मार्गदर्शक सुचना व निविदा करारनामा व तद्अनुषंगिक बाबी विचारात घेऊन काम करेल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने

(सोमनाथ पोटेरे)

कार्यासन अधिकारी

प्रत,

विकास आयुक्त (असंघटीत कामगार) / कामगार आयुक्त, कामगार भवन, बांद्रा-कुर्ली कॉम्प्लेक्स, बांद्रे, मुंबई - ४०० ०५१.

सचिव (ग्राम विकास), ग्राम विकास व मृद संधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व जिल्हाधिकारी

संबंधित सर्व अधिकारी,

महालेखापाल महाराष्ट्र, १/२ (लेखा अनुज्ञेयता/लेखापरिक्षा), मुंबई/नागपूर.

महालेखापाल (स्थानिक निकाय लेखापरिक्षा व लेखा), महाराष्ट्र, मुंबई.

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई

निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी मुंबई

वित्त विभाग (व्यय - १६), मंत्रालय मुंबई

प्रधान सचिव (कामगार) यांचे स्वीय सहाय्यक

निवडनस्ती.

परिशिष्ट - अ

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्र. रास्वावियो २०११/प्र.क्र.३०८/कामगार ७अ,
दिनांक :- २८ सप्टेंबर, २०१२. चे सहपत्र

अ) जिल्हास्तरीय तक्रार निवारण समितीचे कामकाज व कार्यक्षमता पुढिलप्रमाणे आहेत.

राष्ट्रीय स्वास्थ विमा योजनेच्या अंमलबजावणीत प्राप्त होणाऱ्या या पुढिल स्वरूपाच्या तक्रारींचे निवारण ३० दिवसांचे आत करून तसा अहवाल विकास आयुक्त(असंघटीत कामगार) तथा स्टेट नोडल एजन्सी, मुंबई यांना कळविणे.

१. लाभार्थ्यांना उपचार नाकारणे
२. उपचाराकरीता पैशाची मागणी करणे
३. प्रयोजनाशिवाय हॉस्पिटल कार्ड ताब्यात ठेवणे.
४. लाभार्थ्यांना प्रवास खर्च न देणे.
५. लाभार्थ्यांचे नोंदणीकरण व स्मार्ट कार्डचे वाटप ते रहात असलेल्या ठिकाणी न करणे.
६. सर्व सदस्यांचे फोटो नसणे.
७. अनाधिकृत नोंदणी शुल्क आकारणे.
८. बीपीएल यादीत नांव नसणे.
९. वरील मुद्द्यांच्या अनुषंगाने उपस्थित होणाऱ्या अन्य स्वरूपाच्या तक्रारी.

ब) सहाय्यक कामगार आयुक्त/सरकारी कामगार अधिकारी हे जिल्हास्तरावरील नामनिर्देशित नोडल अधिकारी असून यांची कार्यपद्धती व जबाबदाऱ्या पुढिलप्रमाणे आहेत.

१. राष्ट्रीय स्वास्थ विमा योजनेचे लाभार्थी व इतर घटकांकडून प्राप्त तक्रारींचे जिल्हा तक्रार निवारण समितीद्वारे निरसन करणे.
२. प्राप्त तक्रारींची लेखी नोंदवही ठेवून त्यासंदर्भातील सर्व कागदपत्रांचा अद्ययावत अहवाल तयार ठेवणे.
३. प्रत्येक महिन्याच्या तिसऱ्या बुधवारी तक्रारकर्त्याची सुनावणी घेवून त्यापुढिल एक आठवड्यात सर्व तक्रारी निकालात काढणे.
४. केंद्र शासनाने विहित केलेल्या वेब बेस तक्रार निवारण व्यवस्थापन पद्धतीनुसार प्राप्त तक्रारी व त्यासंदर्भातील नोंदी सदर वेबसाइटवर अद्ययावत ठेवण्याची जबाबदारी नोडल अधिकाऱ्याची आहे. तसेच विहित मुदतीत प्राप्त तक्रारी तक्रार निवारण समितीपुढे ठेवून त्या कार्यवाहीचा मासिक अहवाल (MIS) विहित नमुन्यात प्रत्येक महिन्यात १० तारखेच्या आत E-mail द्वारे विकास आयुक्त (असंघटीत कामगार) यांना पाठविणे.

*****